

Dokumentas atspausdintas iš teismų praktikos paieškos sistemos INFOLEX. Praktika
(www.teismupraktika.lt)

Kortelė:

2043982_RegNr_e2-1353-881/2021

<http://www.infolex.lt/tp/2043982>

Civilinė byla Nr. e2-1353-881/2021
Teisminio proceso Nr. 2-55-3-01901-2019-8
Procesinio sprendimo kategorijos:
3.1.18.1.1; 3.1.18.2.13

(S)

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

N U T A R T I S LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2021 m. gruodžio 9 d.
Vilnius

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėja Vilija Mikuckienė, teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjusi **pareiškėjo L. J. atskirąjį skundą** dėl Vilniaus apygardos teismo 2021 m. spalio 21 d. nutarties dalies, kuria taikytos laikinosios apsaugos priemonės pagal bankrutavusios uždarnosios akcinės bendrovės „Abastas“ prašymą uždarnosios akcinės bendrovės „Abastas“ bankroto byloje ir patvirtinta pirmojo kreditorių susirinkimo darbotvarkė,

n u s t a t ė :

I. Ginčo esmė

1. Bankrutavusi uždaroji akcinė bendrovė (toliau – ir UAB) „Abastas“, atstovaujama nemokumo administratorės UAB „Bankroto vizija“, kreipėsi į bankroto bylą nagrinėjančią teismą su prašymu taikyti laikinąsias apsaugos priemones: 1) uždrausti

kreditoriui L. J. balsuoti bankrutavusios UAB „Abastas“ kreditorių susirinkimuose klausimais, susijusiais su Vilniaus apygardos teisme nagrinėjamos civilinės bylos Nr. e2-2685-779/2021 bei

Nr. e2-1494-854/2021, iki jos bus išnagrinėtos; 2) uždrausti kreditoriui L. J. balsuoti bankrutavusios UAB „Abastas“ kreditorių susirinkimuose bet kokiais kitais klausimais, tiesiogiai susijusiais su L. J. ir (ar) L. J. vadovaujama UAB „Mažųjų įmonių teisininkų agentūra“;

3) uždrausti L. J. balsuoti bankrutavusios UAB „Abastas“ kreditorių susirinkimuose klausimais, susijusiais su nemokumo administratoriaus ir / ar kreditorių susirinkimo pirmininko pakeitimu iki Vilniaus apygardos teisme bus išnagrinėtos civilinės bylos Nr. e2-2685-779/2021 bei Nr. e2-1494-854/2021; 4) uždrausti L. J. disponuoti teismo patvirtintu kreditoriniu reikalavimu bankrutavusios UAB „Abastas“ bankroto byloje (įskaitant patvirtinto kreditorinio reikalavimo / jo dalies perleidimu tretiesiems asmenims) iki UAB „Abastas“ bankroto bylos pabaigos.

2. Bankrutavusi UAB „Abastas“ nurodė, kad Vilniaus apygardos teisme pagal įmonės, atstovaujamos administratoriaus, pareikštus ieškinius yra nagrinėjamos civilinė byla Nr. e2-2685-779/2021 dėl 197 797,41 Eur dydžio žalos, procesinių palūkanų bei bylinėjimosi išlaidų priteisimo iš buvusio įmonės direktoriaus ir akcininko L. J. ir civilinė byla

Nr. e2-1494-854/2021 kitai L. J. vadovaujamai įmonei – UAB „Mažųjų įmonių teisininkų agentūra“ dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu, kur įmonė pareikštu ieškiniu prašo teismo pripažinti negaliojančiu nuo jo sudarymo momento (*ab initio*) UAB „Abastas“ ir UAB „Mažųjų įmonių teisininkų agentūra“ 2017 m. gruodžio 22 d. sudarytos pirkimo–pardavimo sutarties

4.1 punktą, kurio pagrindu buvo atliktas 336 145,85 Eur sumos įskaitymas; tenkinus nurodytą reikalavimą – taikyti restituciją – priteisti įmonės naudai iš UAB „Mažųjų įmonių teisininkų agentūra“ 336 145,85 Eur sumą. Taip pat nurodė, kad L. J. pats bei per susijusius asmenis supirkinėja kreditorinius reikalavimus tam, kad įgytų reikiamą balsų persvarą (mažiausiai

51 proc.) įmonės kreditorių susirinkimuose ir tokiu būdu galėtų paveikti išskirtinai sau ir savo vadovaujamai UAB „Mažųjų įmonių teisininkų agentūra“ palankių sprendimų priėmimą, pirmiausia – inicijuoti aukščiau nurodytų administratorės inicijuotų civilinių bylų užbaigimą įmonei ir kreditoriams nenaudingomis sąlygomis. UAB „Muzita“, įgijusi reikalavimo teises iš pradinių įmonės kreditorių E. M. ir E. M., inicijavo ieškinių atsakymą Vilniaus apygardos teismo nagrinėjamoje civilinėje byloje Nr. e2-621-614/2021, pradėtoje nagrinėti pagal pradinių ieškovų E. M. ir E. M. ieškinių atsakovams UAB „Abastas“ ir kitai L. J. vadovaujamai UAB „Mažųjų įmonių teisininkų agentūra“ dėl pirkimo–pardavimo sandorio pripažinimo negaliojančiu ir restitucijos taikymo. L. J. tapo vienu didžiausiu įmonės kreditoriumi (kartu su tiesiogiai susijusiu juridiniu asmeniu UAB „Muzita“). L. J. šaukiamam pirmajam įmonės kreditorių susirinkimui pasiūlė alternatyvią darbotvarkę, ne tik neturinčią nieko bendra su pirmojo kreditorių susirinkimo kompetencija, tačiau apskritai prasilenkiančia su kreditorių susirinkimo kompetencija, kurioje, be kita ko, siekiama įmonei bei kreditoriams nenaudingomis sąlygomis nutraukti pirmiau nurodytas Vilniaus apygardos teisme nagrinėjamas civilines bylas Nr. e2-2685-779/2021 bei

Nr. e2-1494-854/2021. L. J. pirmajam įmonės kreditorių susirinkimui teikia nekonkrečius pasiūlymus, siūlo kreditoriams nagrinėti klausimus, išeinančius už kreditorių susirinkimo kompetencijos ribų (kaip antai – „Dėl kreipimosi į prokuratūrą dėl BUAB „Abastas“ bankroto administratorės UAB „Bankroto vizija“, V. K. ir kitų susijusių asmenų galimai atliktos veikos, numatytos Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso

225 straipsnyje“) ir siekia spręsti išskirtinai tik savo asmenines problemas, bet ne bankroto byloje būtinus klausimus. L. J. turi didžiąją daugumą balsų (42,74 proc.) įmonės kreditorių susirinkime.

3. Pareiškėjas L. J. pateikė atsiliepiamą į nemokumo administratoriaus prašymą, kuriuo prašė prašymą atmesti ir skirti nemokumo administratoriui baudą už piktnaudžiavimą teise, pusę sumos priteisiant L. J. naudai.
4. Taip pat bankrutavusi UAB „Abastas“ pateikė prašymą dėl darbotvarkės patvirtinimo, kuriuo prašė patvirtinti administratoriaus pateiktą darbotvarkę pirmajam kreditorių susirinkimui. Kreditorius L. J. pateikė prašymą, kuriuo prašo įtraukti teikiamus klausimus ir taikos sutarčių projektus į balsavimo klausimus ir biuletenį.

II. Pirmosios instancijos teismo nutarties esmė

5. Vilniaus apygardos teismas 2021 m. spalio 21 d. nutartimi prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo tenkino iš dalies – uždraudė L. J. balsuoti bankrutavusios UAB „Abastas“ kreditorių susirinkimuose klausimais, susijusiais su Vilniaus apygardos teisme nagrinėjamomis civilinėmis bylomis Nr. e2-2685-779/2021 (teismo proceso Nr. 2-55-3-00854-2021-7) bei Nr. e2-1494-854/2021 (teismo proceso Nr. 2-55-3-01605-2020-1), iki jos bus išnagrinėtos, balsuoti bankrutavusios UAB „Abastas“ kreditorių susirinkimuose bet kokiais kitais klausimais, tiesiogiai susijusiais su L. J. ir (ar) L. J. vadovaujama UAB „Mažųjų įmonių teisininkų agentūra“. Teismas taip pat patvirtino nemokumo administratorės pateiktą bankrutavusios UAB „Abastas“ pirmojo kreditorių susirinkimo darbotvarkę, o kitus prašymus atmetė.
6. Spręsdamas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, teismas konstatavo, kad L. J., vadovaudamasis asmeniniais interesais, naudodamasis tuo, jog turi didžiąją daugumą balsų bankrutavusios UAB „Abastas“ kreditorių susirinkime (kartu su savo valdomomis įmonėmis), siekia nutraukti nagrinėjamas bylas. Šių civilinių bylų nutraukimas yra naudingas išimtinai L. J., tačiau gali pažeisti kitų bankrutavusios UAB „Abastas“ kreditorių interesus. L. J. gali daryti įtaką kreditorių susirinkimo priimamiems nutarimams, kadangi kreditorių susirinkimo nutarimai priimami balsų dauguma. Leidimas L. J. balsuoti dėl klausimų, susijusių su minėtomis civilinėmis bylomis, prieštarautų sąžiningumo, teisingumo principams ir būtų pažeistas skaidrus bankroto procedūros vykdymas. Teismo vertinimu, uždraudimas L. J. balsuoti bankrutavusios UAB „Abastas“ kreditorių susirinkimuose klausimais, susijusiais su paminėtomis civilinėmis bylomis, yra būtinas teismo sprendimo įvykdymą šioje byloje užtikrinanti laikinoji apsaugos priemonė, padėsianti išvengti interesų konflikto ir užtikrinsianti maksimaliai visų bankrutuojančios įmonės kreditorių reikalavimų patenkinimą.
7. Taip pat nemokumo administratorė prašė uždrausti L. J. balsuoti bankrutavusios UAB „Abastas“ kreditorių susirinkimuose klausimais, susijusiais su nemokumo administratoriaus ir / ar kreditorių susirinkimo pirmininko pakeitimu iki Vilniaus apygardos teisme bus išnagrinėtos civilinės bylos Nr. e2-2685-779/2021 bei Nr. e2-1494-854/2021, taip pat uždrausti L. J. disponuoti teismo patvirtintu kreditoriniu reikalavimu bankrutavusios UAB „Abastas“ bankroto byloje (įskaitant patvirtinto kreditorinio reikalavimo / jo dalies perleidimu tretiesiems asmenims) iki bankrutavusios UAB „Abastas“ bankroto bylos pabaigos. Teismo vertinimu, nemokumo administratorė nenurodo aplinkybių, kurios pagrįstų šių laikinųjų priemonių taikymo pagrįstumą. Byloje nėra duomenų, patvirtinančių, jog egzistuoja grėsmė bankroto proceso vykdymui, jeigu nebūtų pritaikytos šios laikinosios apsaugos priemonės.

III. Atskirojo skundo ir atsiliepiamo į jį argumentai

8. Atskiruoju skundu kreditorius L. J. prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo 2021 m. spalio 21 d. nutartį, panaikinti laikinąsias apsaugos priemones, taikytas Vilniaus apygardos teismo 2021 m. spalio 21 d. nutartimi, skirti maksimalią baudą UAB „Bankroto vizija“ už piktnaudžiavimą teise, pusę sumos priteisiant L. J.. Skundas grindžiamas šiais argumentais:
 - 8.1. Teisės tvirtinti teisme susirinkimo darbotvarkę Lietuvos Respublikos įmonių nemokumo įstatymas (toliau – JANĮ) nenumato, juo labiau, kad pagal JANĮ teismas, tvirtindamas klausimus tokiu būdu (nors to negali), turėjo atlikti bent tą pačią procedūrą kokią privalo daryti administratorius, t. y. suteikti visiems kreditoriams sąlygas pateikti atsiliepimus ir pasiūlymus įtraukti papildomus klausimus, po ko objektyviai būtų galima sudaryti darbotvarkę. Teismas sprendžia tik ginčus dėl protokolo, kuriame yra nurodyti susirinkime sprendžiami kreditorių susirinkimui aktualūs klausimai. Teismas negali riboti JANĮ numatytų kreditorių teisių teikti klausimus darbotvarkei, juo labiau, kad klausimus pateikė ne tik L. J., bet ir kiti kreditoriai.
 - 8.2. R. V. ir UAB „Bankroto vizija“ veiksmai yra nukreipti trukdyti greitą bankroto bylos išnagrinėjimą ir praturtėti bankrutavusios UAB „Abastas“ ir akcininko L. J. sąskaita. Teismas nevertino argumento dėl 2021 m. vasario ir kovo mėn. UAB „Bankroto vizija“ įgalioto asmens V. K. reikalavimo sumokėti R. V. „kyšį“ (sėkmės mokestį), kad būtų užtikrintas sklandus bankroto proceso vykdymas.
 - 8.3. Nemokumo administratorius siekia vilkinti bylą, veikia prieš greitą ir ekonomišką bylos išsprendimą, atkalbinėja kreditorius tartis, trukdo sudaryti susitarimus, bankroto procesą pavertė verslu ir maksimalaus pelno siekiu.
 - 8.4. L. J. elgiasi teisėtai, siekia atkurti įmonės mokumą, sumokėti skolas kreditoriams, ką įrodo ne vien Lietuvos apeliacinio teismo 2021 m. spalio 28 d. nutartis, kuria buvo panaikintos laikinosios apsaugos priemonės L. J. atžvilgiu (turto areštas), bet ir papildomai padengti du finansiniai reikalavimai, kurie sprendžiami kitoje civilinėje byloje. Taikos sutartis savo esme ir prigimtimi yra teigiamas dalykas, todėl nesuprantama, kodėl teismas sprendžia, jog tokia proceso pabaiga yra netinkama.
9. Atsiliepime į atskirąjį skundą bankrutavusi UAB „Abastas“ teismo prašo atskirąjį skundą atmesti ir priteisti bylinėjimosi išlaidas. Atsiliepimas grindžiamas šiais argumentais:
 - 9.1. Vienintelis piktnaudžiaujantis teise ir procesu šioje byloje yra L. J. (tyčia įmonę privedęs prie bankroto, kas yra pripažinta įsiteisėjusiu teismo procesiniu sprendimu), šiuo metu aktyviai veikiantis kartu su kitu susijusiu kreditoriumi UAB „Muzita“ ir bendromis pastangomis siekdami nutraukti L. J. ir jo vadovaujamos UAB „Mažųjų įmonių teisininkų agentūra“ administratorės atžvilgiu pradėtus teisinius procesus, kuriais siekiama į įmonę gražinti bent dalį turto.
 - 9.2. Tai, kad nutartimi teismas patvirtino susirinkimo darbotvarkę, nereiškia, jog teismas pažeidė kreditorių teises. Priešingai – darbotvarkės patvirtinimas nutartimi reiškia, jog administratorius tinkamai parengė darbotvarkę, atitinkančią JANĮ nuostatas ir kreditorių susirinkimo kompetenciją. Teismas dar iki kreditorių susirinkimo nutartimi patvirtino tokią pirmojo įmonės kreditorių susirinkimo darbotvarkę, kokią administratorius pateikė kreditoriams ir teismui (teismas savo iniciatyva darbotvarkės klausimų nekeitė ir nekoregavo). Atitinkamai, pirmasis įmonės kreditorių susirinkimas 2021 m. spalio 22 d. vyko pagal administratoriaus pateiktą ir nutartimi patvirtintą pirmojo kreditorių susirinkimo darbotvarkę (kadangi nutarties dalis dėl kreditorių susirinkimo darbotvarkės patvirtinimo leista vykdyti skubiai), o skirtingai nei atskirajame skunde nurodo L. J., susirinkimo protokolas teisme JANĮ nustatyta tvarka ir terminais nebuvo ginčijamas.

- 9.3. L. J. tikslas yra apginti tiek paties vadovaujamos UAB „Mažųjų įmonių teisininkų agentūra“, tiek ir savo paties – kaip asmens, privedusio įmonę prie tyčinio bankroto, interesus. L. J. trukdo administratoriui vykdyti pareigas, stabdo ir apsunkina įmonės bankroto proceso eigą, piktnaudžiauja savo, kaip įmonės kreditoriaus, teisėmis, turėdamas teisę ir kitų kreditorių interesams priešingus tikslus, varžo ir daro žalą kitų kreditorių teisėms ir interesams. Be to, L. J., bandydamas kreditorių sprendimais išvengti atsakomybės dėl padarytos žalos kreditoriams, visais būdais piktybiškai kenkia administratoriui, teikdamas skundus įvairioms instancijoms, nepagrįstai kaltindamas bei viešai šmeiždamas administratorių tariamo „kyšio“ reikalavimu, nesėkmingai bandydamas nušalinti aktyviai įmonės bei kreditorių naudai dirbančių administratorių, o taip pat – skųsdamas iš esmės visus teismų procesinius sprendimus (įskaitant antstolio veiksmus) aukštesnės instancijos teismams, tuo vilkindamas bankroto procesą.
- 9.4. Egzistuoja didžiulė rizika, jog tokie L. J. (įskaitant – su L. J. tiesiogiai susijusių kreditorių) pažeidimai tęsis ir toliau, dėl ko kreditoriams gali būti padaryta nepataisoma žala.

Teismas

k o n s t a t u o j a :

IV. Apeliacinės instancijos teismo nustatytos aplinkybės, teisiniai argumentai ir išvados

10. Nagrinėjamoje byloje sprendžiamas klausimas dėl pirmosios instancijos teismo nutarties dalies, kuria taikytos laikinosios apsaugos priemonės ir patvirtinta pirmojo kreditorių susirinkimo darbotvarkė, pagrįstumo ir teisėtumo. Šį klausimą apeliacinės instancijos teismas sprendžia vadovaudamasis atskirojo skundo faktiniu ir teisiniu pagrindais bei patikrina, ar nėra absoliučių nutarties negaliojimo pagrindų (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau ir – CPK) 320, 338 straipsniai). Absoliučių nutarties negaliojimo pagrindų nagrinėjamoje byloje nenustatyta.

Dėl apeliacinio proceso nutraukimo

11. Atskiruoju skundu apskūsta pirmosios instancijos teismo nutartis yra priimta įmonės bankroto byloje. Bankroto bylos nagrinėjamos pagal CPK įtvirtintas taisykles, išskyrus išimtis, nustatytas kitų įstatymų (CPK 1 straipsnio 1 dalis). Specialusis įstatymas, skirtas bankroto bylos nagrinėjimui yra JANĮ, o kitų įstatymų nuostatos, susijusios su bankroto procesu, taikomos tiek, kiek jos neprieštarauja šio specialiojo įstatymo nuostatomis. Taigi, jei JANĮ nenustato tam tikrų bankroto bylos nagrinėjimo ypatumų, taikomos CPK nuostatos.
12. Pagal CPK 334 straipsnio 1 dalį pirmosios instancijos teismo nutartis galima apskūsti atskiruoju skundu apeliacinės instancijos teismui atskirai nuo teismo sprendimo tik CPK tiesiogiai numatytais atvejais arba tada, kai teismo nutartis užkerta galimybę tolesnei bylos eigai. Dėl kitų pirmosios instancijos teismo nutarčių atskirieji skundai negali būti paduodami, o motyvai dėl šių nutarčių teisėtumo ir pagrįstumo gali būti įtraukiami į apeliacinį skundą (CPK 334 straipsnio 3 dalis).
13. Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad apelianto pateiktu atskiruoju skundu yra nesutinkama su Vilniaus apygardos teismo 2021 m. spalio 21 d. nutarties dalimi, kuria teismas patvirtino nemokumo administratoriaus pateiktą bankrutavusios UAB „Abastas“ pirmojo kreditorių susirinkimo darbotvarkę. Teismo nutarties, kuria išspręstas toks nemokumo administratorės prašymas, apskundimo galimybė *expressis verbis* (tiesiogiai) nėra numatyta

JANĮ. Taip pat tokia teismo nutartis neužkerta galimybės tolesnei bankroto bylos eigai ar su bankroto procedūrų vykdymu susijusių klausimų sprendimui, todėl nepriskiriama prie CPK 334 straipsnio 1 dalyje numatytų atvejų. CPK 315 straipsnio 2 dalies 3 punkte yra įtvirtinta, kad apeliacinis skundas nepriimamas ir grąžinamas jį padavusiam asmeniui, jeigu skundžiamas sprendimas (nutartis), kuris pagal įstatymus negali būti apeliacinio apskundimo objektas. Pagal to paties straipsnio 5 dalį, jei šis trūkumas paaiškėja nagrinėjant bylą apeliacine tvarka, apeliacinis procesas nutraukiamas.

14. Atsižvelgiant į tai, apeliacinis procesas dėl Vilniaus apygardos teismo 2021 m. spalio 21 d. nutarties dalies, kuria patvirtinta nemokumo administratoriaus pateikta bankrutavusios UAB „Abastas“ pirmojo kreditorių susirinkimo darbotvarkė, nutraukiama.

Dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo pagrįstumo

15. Pirmosios instancijos teismas, taikydamas laikinąsias apsaugos priemones, nurodė, kad uždraudimas apeliantui balsuoti bankrutavusios UAB „Abastas“ kreditorių susirinkimuose klausimais, susijusiais su civilinėmis bylomis, kuriose dalyvauja apeliantas ir su juo susijusi įmonė, yra būsimo teismo sprendimo įvykdymą šioje byloje užtikrinanti laikinoji apsaugos priemonė, padėsianti išvengti interesų konflikto ir užtikrinsianti maksimaliai visų bankrutuojančios įmonės kreditorių reikalavimų patenkinimą. Apeliacinis teismas, atsižvelgęs į skundžiamos nutarties motyvus, prašytų taikyti ir pritaikytų laikinųjų apsaugos priemonių pobūdį, laiko, kad pirmosios instancijos teismas, netinkamai, t. y. ne pagal paskirtį, taikė laikinųjų apsaugos priemonių instituto nuostatas.
16. Pagal CPK 144 straipsnio 1 dalį teismas byloje dalyvaujančių ar kitų suinteresuotų asmenų prašymu gali imtis laikinųjų apsaugos priemonių, jeigu šie asmenys tikėtinai pagrindžia ieškinio reikalavimą ir, nesiėmus šių priemonių, teismo sprendimo įvykdymas gali pasunkėti arba pasidaryti nebeįmanomas. Taigi, laikinosios apsaugos priemonės civilinėse bylose taikomos tuo atveju, kai įvykdomos šios sąlygos: pirma, tikėtinai pagrindžiamas ieškinio reikalavimas, antra, pagrindžiama, kad nesiėmus prevencinių priemonių galbūt ieškovei palankaus teismo sprendimo įvykdymas gali pasunkėti arba pasidaryti nebeįmanomas. Šios sąlygos yra kumuliacinės. Tai reiškia, kad jeigu bent viena iš sąlygų neegzistuoja, atsakovo teisės ir interesai laikinųjų apsaugos priemonių forma negali būti suvaržomi (Lietuvos apeliacinio teismo 2019 m. vasario 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-181-330/2019).
17. Be kita ko, kad prašomos konkrečioje byloje taikyti laikinosios apsaugos priemonės visų pirma turi būti susijusios su toje byloje pareikštais reikalavimais ir skirtos būtent šiems reikalavimams užtikrinti, antraip objektyviai neatsiranda prielaidų sprendimo neįvykdymo rizikai konstatuoti. Tokios pozicijos laikomasi ir teismų praktikoje, pažymint, kad teismas gali taikyti tik tokias laikinąsias apsaugos priemones, kurios gali užtikrinti būsimo toje byloje, dėl joje kilusio ginčo priimto teismo sprendimo, jei reikalavimai būtų patenkinti, įvykdymą. Tai reiškia, kad teismas gali taikyti laikinąsias apsaugos priemones siekdamas užtikrinti tik tų reikalavimų, kurie buvo pareikšti byloje, įvykdymą, ir negali taikyti laikinųjų apsaugos priemonių, apsaugodamas tik galimus ar būsimus reikalavimus, kurie byloje nebuvo pareikšti (Lietuvos apeliacinio teismo 2016 m. gruodžio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-1718-943/2016).
18. Nagrinėjamu atveju reikalavimas taikyti laikinąsias apsaugos priemones yra pareikštas UAB „Abastas“ bankroto byloje. Bankrutavusi UAB „Abastas“ nereiškė jokie prašymo ar skundo, kurio reikalavimams užtikrinti būtų reiškiamas ir prašymas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo. Taip pat byloje nėra ginčijamas apelianto kreditorinis reikalavimas, dėl ko būtų būtinybė riboti apelianto, kaip kreditoriaus, teises. Prašymas taikyti laikinąsias apsaugos

priemonės yra motyvuojamas iš esmės tuo, kad apeliantas piktnaudžiauja savo teisėmis, išimtinai veikia tik asmeniniais interesais. Taigi laikinomis apsaugos priemonėmis bankrutavusi UAB „Abastas“, prašydama jas taikyti, ir teismas, tenkindamas šį prašymą tais pačiais motyvais, iš esmės siekė laikinai sureguliuoti bankroto procese susidariusią konfliktinę situaciją. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, tokia laikinoji apsaugos priemonė, kuria siekiama ne garantuoti teismo sprendimo įvykdymą, o sureguliuoti bankroto procese kylančius klausimus, neatitinka laikinųjų apsaugos priemonių paskirties ir tikslo, todėl sutiktina su apeliantu, kad ji buvo pritaikyta nepagrįstai.

19. Kartu pažymėtina, kad tokia laikinąja apsaugos priemone būtų pažeidžiama esminė kreditoriaus teisė dalyvauti kreditorių susirinkimuose ir balsuoti esminiais klausimais, nepriklausomai nuo to, kokius svarstytinus klausimus teiktų apeliantas (JANĮ 41 straipsnio 1 punktą), todėl būtų neadekvati ir neproporcinga. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, tuo atveju, jei apeliantas, dalyvaudamas kreditorių susirinkimuose ir atitinkamai juose balsuodamas, piktnaudžiauja savo teise ir tokie apelianto veiksmai sukelia žalą įmonei, jos kreditoriams, apeliantui galėtų būti pagrindas taikyti civilinę atsakomybę, t. y. nemokumo administratorius ar kreditorius, kuriam padaryta žala, turi teisę reikšti ieškinį apeliantui dėl nuostolių, padarytų neteisėtais veiksmais (piktnaudžiavimu bankroto procese), atlyginimo. Tačiau toks civilinės atsakomybės taikymas, apeliacinės instancijos teismo vertinimu, negali būti tapatinamas su laikinųjų apsaugos priemonių taikymu nagrinėjamoje byloje.
20. Taip pat, teismo vertinimu, būtent teisminė kreditorių susirinkimo nutarimų kontrolė skirta užtikrinti tiek tai, kad nebūtų pažeistos kreditorių susirinkimo nutarimo procedūros, tiek tai, kad nebūtų pažeistos kitos imperatyvios teisės normos bei vieno asmens interesas nebūtų suabsoliutinamas kito intereso sąskaita. Taigi, nesutikdamas su kreditorių susirinkimo nutarimais, nemokumo administratorius turi teisę ginčyti nutarimus, o taip pat ir reikšti prašymą su tokiais reikalavimais susijusių laikinųjų apsaugos priemonių taikymo. Be kita ko, pažymėtina, kad bankrutavusios UAB „Abastas“ įrodinėjamos aplinkybės, susijusios su apelianto veiksmais bankroto procese, sudaro pagrindą kreiptis dėl baudos apeliantui už piktnaudžiavimą procesinėmis teisėmis skyrimo CPK 95 straipsnio pagrindu.
21. Taip pat pridurtina ir tai, kad šalys gali pasirinkti, kokias tarpusavio nuolaidas taikys, kokiu būdu ir apimtimi išspręs kilusį teisminį ginčą, taip pat kurioje proceso stadijoje tai padarys (CPK 140 straipsnio 3 dalis), tačiau dispozityvumo principas ir iš jo kylanti šalių laisvė susitarti dėl taikos sutarties sąlygų nėra absoliuti. Šalių veiksmus kontroliuojantis teismas netvirtina taikos sutarties, jei byloje nustatomi CPK 42 straipsnio 2 dalyje įtvirtinti pagrindai, t. y. bylą nagrinėjantis teismas visais atvejais turi įvertinti šalių pasiektos taikos sutarties sąlygų atitiktį imperatyviosioms įstatymų nuostatoms ir viešajam interesui. Kasacinis teismas savo praktikoje yra pažymėjęs, kad dispozityviškumo civiliniame procese ir teismo kontrolės laipsnis priklauso nuo nagrinėjamos bylos pobūdžio; nedispozityviomis pripažįstamos bylos, kylančios iš šeimos, darbo teisinių santykių, yra susijusios su žmogaus teisių gynimu, nesąžininga konkurencija, bankrotu, asmens teisinio statuso nustatymu ir panašiai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. vasario 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-72/2009; 2010 m. birželio 1 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-247/2010). Taigi, būtent civilines bylas Nr. e2-2685-779/2021 bei Nr. e2-1494-854/2021 nagrinėjantis Vilniaus apygardos teismas atlieka šalių veiksmus kontroliuojančius veiksmus, įskaitant ir taikos sutarties tvirtinimą.
22. Apeliacinės instancijos teismas taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad Lietuvos apeliacinis teismas savo praktikoje laikosi pozicijos, jog tol, kol teismo patvirtintas ir galiojantis kreditoriaus reikalavimas nėra nuginčytas, uždrausti pagrindiniam kreditoriui dalyvauti kreditorių susirinkimuose ir balsuoti būtų neproporcinga laikinoji apsaugos priemonė ir nepagrįstai ribotų kreditoriaus teises skolininko bankroto procese (Lietuvos apeliacinio teismo 2016 m. gegužės 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 2-1021-241/2016, 2015 m. gruodžio 1 d. nutartis

civilinėje byloje Nr. 2-1495-407/2015). Taigi, pirmosios instancijos teismas, ginčijama nutartimi tenkindamas bankrutavusios UAB „Abastas“ bankroto administratoriaus prašymą, nuo šios teismų praktikos nukrypo.

23. Atsižvelgdamas į išdėstytus argumentus apeliacinės instancijos teismas panaikina skundžiamos pirmosios instancijos teismo nutarties dalį, kuria buvo taikytos laikinosios apsaugos priemonės, ir klausimą išsprendžia iš esmės – bankrutavusios UAB „Abastas“ prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo atmeta (CPK 337 straipsnio 2 dalis).

Dėl baudos skyrimo už piktnaudžiavimą procesinėmis teisėmis

24. Atskirajame skunde apeliantas taip pat prašo CPK 95 straipsnio pagrindu skirti bankrutavusios UAB „Abastas“ nemokumo administratoriui baudą už piktnaudžiavimą procesinėmis teisėmis. Apeliacinės instancijos teismas, nenustatęs UAB „Bankroto vizija“ piktnaudžiavimo procesu fakto, tokį apelianto prašymą atmeta. Kaip matyti iš UAB „Bankroto vizija“ prašymo turinio, UAB „Bankroto vizija“ juo siekė išspręsti susidariusią situaciją, kai dėl apelianto veiksmų yra vilkinamos UAB „Abastas“ bankroto procedūros. Tai, kad UAB „Bankroto vizija“ pasirinktas pažeistų teisių gynimo būdas yra netinkamas, savaime nesudaro pagrindo konstatuoti, kad ji piktnaudžiauja proceso teise.

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėja, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 337 straipsnio 1 dalies 2 punktu,

n u t a r i a :

nutraukti apeliacinį procesą dėl Vilniaus apygardos teismo 2021 m. spalio 21 d. nutarties dalies, kuria patvirtinta nemokumo administratoriaus pateikta bankrutavusios uždarnosios akcinės bendrovės „Abastas“ pirmojo kreditorių susirinkimo darbotvarkė.

Vilniaus apygardos teismo 2021 m. kovo 30 d. nutarties dalį, kuria pritaikytos laikinosios apsaugos priemonės, panaikinti ir klausimą išspręsti iš esmės – bankrutavusios uždarnosios akcinės bendrovės „Abastas“ prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo atmesti.

Teisėja

Vilija Mikuckienė